

Lesarabrøv

Slatur og uppskot til teir ráðandi

Heyrði í útvarpinum landsstýrismannin í fiskivinnu-málum tosa um at ein broyting við kvotu, minstaforvinningi og iløgustuðuli til bátar undir 20 tons var í umbúna, og kunnu vit næstan øll bert fegnast um tað, tí tað sum nú fer fram er einki høpi í.

Øll vita vit at hetta er eitt viðbrekið mál, tí frælsi at fiska og selja fiskin «skilti eg landsstýrismannin rætt».

skuldi takast frá einum stórum parti av landsins borgarum, og bert latast teimum, sum hava fiskað eina ávíska nøgd í kvotuárinum. Eg vil ráða tykkum stýrandi monnum til at umhugsa hesa broyting fleiri ferðir, áðrenn tit seta slíka lóg í gildi, tí skulu teir, sum hava fiskiloyvi sleppa at arbeiða uppi á landi eisini? Skal áráðið takast frá teimum, sum hava keypt

sær dyrar bátar, við automatskum snellum og linureiðskapi? Skal tað vera ein treyt, at tú skalt fáa iløgu-stuðul og minstaforvinning fyrri at sleppa at fiska?

Uppskot: Allir bátar undir 20 tons frítt at fiska, ongan stuðul av nøkrum slag.

Tá tað er blivið so vordið, at ikki fæst at kóka við snelli og snori í teimum feroysku firðum, liggur

tað nær til at hugsa hetta kemur av tí at ein stórtur partur av útróðrarflotanum í góðum streymi og sjakveðri buktar sína linu niður í firðinum, fyrri at fáa ein avreiðingarseðil, slíkt er synd bæði fyrri stovnin og útróðrarmannin.

Uppskot: Ongin lina nærri enn 1 fjórðing úr landi.

15% útróðrarmaður

»Gev fólkinum undirhald«

Nú herfyri vórðu undirskriftir savnaðar millum studentaskúlanæmingar og næmingar úr Framhaldsdeildini í Havn til býráðið í Tórshavn. Ja, tað var tanntíð, tá næmingar í Høydølum tóku stuðul til meira avgerandi samfelagsmál enn undirhaldið. Men sum Sokrates/Platon segði: «Undirhaldin er ikki tann».

Hesum, at tit krevja MTV og ikki BBC World, kann vera sín sák, tað er tykkara stuðla. Tó má eg átala tykkara niðurgerðing av BBC World, sum annars ein meiriluti vildi siggja fram um BBC Prime (sambært kanning, Sosialúrín stílaði fyrri). Eisini má eg átala tykkara grundgevingar sum heild. Tit siga, at vit fáa ivaleyst av «nýggjheitum».

Hetta er ikki rætt, sæð við minum eygum. Og tá kann ein siggja burtur frá teimum, sum hava parabol, tey eru tibetur ikki í fleirtali í mun til okkum onnur. Tí hesar parabolir skemma umhvørvið óneyðugt. Og just hetta var eisini ein av høvuðsgrundgevingunum fyrri Rás Tórshavn. Textarp hava ikki øll og «nýggjheitir» eru eisini annað enn ein uppremsan av hendingum. Tað skal lýsast betur enn sum so; við myndum «forhondsvitan» orðaskifti um hví, nær, hvor, hussu o.s.fr., soleiðis sum BBC World royndi at gera tað.

Ikki minst hesi orðaskiftini millum serfrøðingar gjørdu hesar tíðindasendingar viðkomandi.

Nei, dómi um hvussu seint tíðindi verða borin í Føroyum, eru nógv. Sjónvarpið klárar als ikki at fylgja við – til tíðir ganga fleiri dagar, áðrenn teir «uppdaga» eini stórtíðindi uttan úr heimi, og teir hava einki tíðindi frá friggjadelgi til týsdag. Og útvarpið – har haldi eg, at best man vera at visa til lesarabrevið herfyri, har ein lurtari hevði gjørt sær tann ómak at skriva upp nær og hvørji tíðindi útvarpið bar. Niðurstaðan hjá honum varð: tað sama allan dagin.

Nei, felags fyrri sjónvarpið, útvarpið og feroysku blóðini er hetta: Tey klára so rimuliga væl tað «lokala». Um teirra tíðindi uttan úr heimi kann ein siga, at tað er frægari enn einki. Stórt sæð sær okkara fjølmiðlaheimur soleiðis út: Sjónvarp Føroya:

Undirhald
BBC Prime: Undirhald
TV3: Undirhald
Eurosport: Undirhald

Gev fólkinum undirhald.
Góðan morgun!

»Heimføðingur«

PS. Hetta passar jú eisini væl til tíðirnar, vit liva í.

Viðmerking til grein í Dimmalætting 10. nov. 1995

Føroya Læraraskúli 125 ár hjá Paula Nielsen, rektara á Føroya Læraraskúla

Í partinum «Lærarar við útbúgving á høgum stigi» greiðir rektarin Pauli Nielsen soleiðis frá: «Lærarar á læraraskúlanum í dag eru í høvuðsheitum útbúnaðir av universiteti í teimum lærugreinum, teir skulu undirvísa í. Og tað er tað vanliga kravið. Summar av teimum lærugreinunum, sum vit hava á læraraskúlanum, eru ikki lærugreinar, sum tú kanst taka prógv í á einum lærardum háskúla, t.d. handaligar lærugreinar, sum rúma nokk so nógv hjá okkum. Til teir lærugreinar seta vit fólk, sum eru best skikkað til tað. Hesi kunnu hava verið lærarar fyrst og síðan hava tíkið serliga útbúgving aftaná, men ikki í øllum forðum. Ein partur av teimum, sum undirvísa á læraraskúlanum eru fólkskúlalærarar, sum hava tíkið eykaútbúgving seinni, t.d. sum cand. pæd. id beinleiðis er miðað imóti at undirvísa á seminari», sigur Pauli Nielsen.

Til omanfyrri endurskrivaði vit eg koma við einari viðmerking til rektaran á Læraraskúlanum.

Pauli! Áðrenn tú sigur

slíkt við fjølmiðlarnar, at hægri útbúgving í handaligu lærugreinunum ikki kann takast á lærardum háskúla, eigur tú at hugsa eg betur um. Eg veit, at tú ert vitandi um útbúgvingar nar Exam. Pæd. og Cand. Pæd. í Hondarbeiði, sum lesast kann til á Danmarks Læraraskúla.

Tú ert eisini vitandi um, at eg tók hesa útbúgving í juni 1994.

Um røddu útbúgvingin er ein akademisk útbúgving í teimum pørtum, har Exam. Pæd. er 1. partur og Cand. Pæd. 2. partur. So stalt er útbúgvingin, ta tú kallar ein eykaútbúgving, sum kann takast á lærardum háskúla – sum eg meti Danmarks Læraraskúli er.

Um tað er vist, er at tú ikki veitst um hesa útbúgving, so kanst tú lesa Dimmalætting nr. 99 og Sosialin 6. juli 1995. Har tú kanst lesa og fáa enn eitt prógv um, at tað ber til at taka akademisk prógv í handaligu lærugreinunum á lærardum háskúla.

Í blaðgreinin haldi eg tú skúgvar hesa handaligu útbúgving til viks. Tú letst

eins og hon ikki er til og at tú als einki veitst um hana. Somuleiðis letst tú eins og tú ikki veitst at Danmarks Læraraskúli eisini hevur handaligar lærugreinar í útbúgvingarskránni.

Í hesum sambandi vil eg minna teg, Pauli, á, at tú veitst væl, at í juli mánaða í ár var Minna Kragelund, rektari á Danmarks Læraraskúla, saman við Exam. Pæd. um í hondarbeiði í Føroyum (sí Dimmalætting nr. 99 og Sosialin 6. juli 1995). Eisini veitst tú at tær m.a. høvdu kunnandi fund á Læraraskúlanum um útbúgvingarnar Exam. Pæd. og Cand. Pæd. í hondarbeiði. Á fundinum bleiv ikki tosað um træsmið, men eg veit at smiðlærarar eisini kunnu fáa hesa útbúgving – havi sjálv verið á seminar og til eksami saman við nøkrum teirra á Danmarks Læraraskúla.

Á fundinum á Læraraskúlanum vóru uml. 25 fólk, men tú vart ikki millum teirra, hóast tað átti at havt tin áhuga sum rektari á Føroya Læraraskúla.

Hví tú í nevndu grein letst eins og útbúgvingin

ikki er til og at tú als einki veitst um hana – skilji eg ikki rættliga – men havi tó min illgruna. Eitt kann eg tó fortelja teg, Pauli, at í Danmark er Exam. Pæd. ein hægri (akademisk) útbúgving, og at tað er ein fyrminur at hava just hesa eksamiu, um søkjust skal starv á læraraskúlum/seminarum ella øðrum hægri handaligum skúlum. Eisini kann eg siga tær, at í Danmark hava fleiri við Exam. Pæd. prógv í hondarbeiði leiðandi stør (men vit búgva jú ikki í Danmark, ella hvat?)

Pauli! Orsaka at eg noyðist at átala teg, men eg haldi tað er áttaluvert, at tú sum rektari á Føroya Læraraskúla ikki skalt vita – ella letur sum um tú als einki veitst um, hvørjar útbúgvingar og møguleikar Danmarks Læraraskúli hevur at bjóða.

Við bestu ynskjum til Læraraskúlan á 125 ára degnum.

Solveig Isfeldt
lærari og Exam. Pæd.
í hondarbeiði

»Lokomotivið« Fiskavirking!

Nú lokomotivið «Fiskavirking» alment hevur slept einum vogni afturat og ongin visir nakra sum helst reaktión, haldi eg tað vera uppá tíðina at onkur royndir at greiða fólk frá, hvat ið er við at henda.

Vognurin, sum alment varð loystur frá lokomotivinum, er onki minni enn virkið hjá Fiskavirking í Fuglafirði, fyrrverandi Handils- & Frystivirkið.

Tað, sum kann undra ein, er at leiðslan í Fiskavirking sleppur at hóvreggja sær

akkurat sum henni lystir. Hesaferð hava teir koyrt millum 60 og 80 fólk út í tað svartasta arbeiðsloysi, uttan at hvorki kommunu ella landspolitikarar so mikið sum geva eitt tað einasta «kny» frá sær, eisini skuldi tað verið heilt náttúrligt, at fakfeløgini gjørdu onkran vörin, men tað er kanska ov nógv at krevja av teimum.

Eftir at hava roynt at fylgt við gongdini hjá Fiskavirking, so uppdagar man tað óhugnaliga, at teir royna at

miðsavna teirra virksemi, nú sæst tað heilt tyðuliga. Um vit taka t.d. Havnina, ja, so hava vit gjeðnum tíðirnar upplivað, at tað er sum við teimum heilugu neytunum í Indiu. Taka vit Skálafjørðin, so er tað heilt náttúrligt, at Fiskavirking vil hava virksemi har, tí tað liggur sera høgliga fyrri, bæði tá tað snýr seg um at fáa hendur á ráverum og eisini tá tað snýr seg um avskiping, alt á sama stað. Tað er tað, sum nú so innlýsandi er við at henda,

saltskafskafleiðslu á Toftum, og uppsaframlæiðslu í Runavík. Hvat kann verða lættari, «nemari» kann tað neyvan gerast.

At lokomotivið tilfældigvis hevur kongafiskafamlæiðslu á Tvøroyri, er bert tí at djúpvatnstrólararnir eru á staðnum og tað kundi hent, at tað ikki verður so leingi afturat, tann fyrsti er longu farin, og liggur sjálsagt á Runavík, kanska bíðar hann bert eftir nýggjum eigara har á staðnum. Hvat veit?

ikari fer út í Tinganesi at umboða tann meiniga verkamannin, men vit mugu bert siggja í eyguni, at so er.

At Kristian Magnussen vil at so skal verða, er ikki so lægt, honnir ikki heima í eini verkamannafylking, hann hevði allarhelst sitið betur í einum djúpum stóli handan jarntjaldið.

Vit, sum á valinum í 1994 vónaðu, at nú fór veld at koma í við at velja ein flokk, sum var fyrri okkum sum bert hava hendurnar at líta á, tað veri seg á sjógv og á landi, mugu bert viðurkenna, at vit fóru so dyggiliga skeiv.

Verkamannafylkingin er ikki petti mættari enn allir hinir flokkarnir, tað gongur sjón fyrri søgn.

Vónbrotin

